

Tilburg University

Beroepsprocedure

Kooijmans, T.

Publication date:
2006

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Kooijmans, T., (2006). *Beroepsprocedure*, No. 14, 3 p., Jul 13, 2005. (Sancties; Vol. 2, No. p. 134-136).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

plaatst. De opsomming is limitatief en de voorwaardelijke ter beschikking gestelde komt hierin niet voor. Dat is ook alleszins begrijpelijk, want net als andere categorieën vrijwillige patiënten is klager niet volledig van het ziekenhuis afhankelijk als het gaat om het verblijf of de behandeling. In ieder geval is daardoor extra compensatie van de kwetsbare positie van de patiënt door middel van een met uitgebreide waarborgen omklede rechtspositie, minder noodzakelijk. Bovendien gaat de klachtencommissie voorbij aan de volgende zaken. Hoewel het correct is dat op basis van de WKCZ geen bindende klachtuitspraken kunnen worden gedaan, staat allerm minst bij voorbaat vast dat het ziekenhuis geen gevolg zal geven aan de beslissing en eventuele aanbevelingen van de klachtencommissie op basis van die wet gedaan. In praktijk behoeft de patiënt dus geen last te ondervinden van deze minder vergaande rechtspositie. Tot slot is het van belang om na te gaan of klager nu werkelijk zo weinig mogelijkheden had om de gevreesde consequentie van zijn overtreding van de kliniekregels, te weten omzetting van de voorwaardelijke tbs in tbs met dwangverpleging, te laten toetsen en eventueel te voorkomen. Ik denk dat die mogelijkheden er wel degelijk zijn. Zo stond hem de mogelijkheid ex artikel 38b Sr ter beschikking. In dit artikel wordt aan onder andere de voorwaardelijk ter beschikking gestelde de mogelijkheid geboden, de rechter te verzoeken een andere instelling met de hulp en steunverlening te belasten. Zelfs op basis van de oorspronkelijke voorwaarden was overplaatsing naar een ander psychiatrisch ziekenhuis mijns inziens mogelijk geweest, immers de voorwaarde bij de tbs luidde dat klager in de FPK te Assen of een daarmee gelijk te stellen kliniek diende te worden opgenomen. Nu de FPK daar blijkens de klachtuitspraak niet voor heeft geopteerd, had artikel 38b Sr wellicht uitkomst kunnen bieden. Ook tijdens de procedure tot omzetting van de tbs kan dit verzoek naar voren worden gebracht.

In casu is het tot een omzettingsprocedure gekomen, maar het is daarbij de

vraag of de rechters tot omzetting hebben kunnen besluiten. Artikel 38c Sr verlangt immers voor omzetting van de tbs-maatregel dat ofwel een gestelde voorwaarde niet is nageleefd ofwel dat anderszins het belang van de veiligheid van anderen of de algemene veiligheid van personen of goederen omzetting vereist. Klager had in onderhavig geval geen voorwaarde behorend bij de tbs-maatregel geschonden, slechts een kliniekvoorschrift was overtreden. Afgaande op de informatie uit de klachtuitspraak lijkt evenmin sprake te zijn geweest van gevaar voor de veiligheid van personen en goederen, temeer de wetgever daarmee heeft bedoeld de 'plotselinge verslechtering van de geestelijke toestand van de betrokkene gepaard gaande met symptomen die zich voorafgaand aan het plegen van het delict hebben voorgedaan' (Cleiren & Nijboer 2004 (T&C Sr), aantekening 3c bij artikel 38c). Al met al moet worden geconcludeerd dat een wettelijke basis voor het analoog toepassen van de Wet BOPZ ontbreekt en dat dit ook niet nodig is om de gestelde juridisch kwetsbare positie te compenseren.

I.E. Kruit

14 Beroepsprocedure. Instellen hoger beroep in strafzaak vanuit inrichting; Wetboek van Strafvordering, art. 251a lid 1 en 2 (Beroepscommissie 13 juli 2005, nr. 05/874/GA; Vegter, Meijeringh, Moerings, Van Gemert, secr.)

Post alia.

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft de weigering namens de directeur om hoger beroep in te stellen voor wat betreft zestien parketnummers.

De beklagrechter heeft het beklag ongegrond verklaard (...).

Namens klager is in beroep het tegenover de beklagrechtter ingenomen standpunt als volgt toegelicht.

Klager heeft een spreekbriefje ingevuld gericht aan de bevolkingsadministratie met daarop het verzoek om hoger beroep in stellen tegen de zaken waarvan hij de parketnummers heeft vermeld op de achterkant van het spreekbriefje. De bevolkingsadministratie heeft daarop gereageerd dat klager maar zijn advocaat daarvoor moest inschakelen. Klagers raadvrouw heeft vervolgens op verzoek van klager beroep ingesteld. Dit heeft haar een uur en drie kwartier gekost en het was een hoop werk. Van een groot aantal zaken bleek de beroepstermijn inmiddels verstreken. De bevolkingsadministratie van de inrichting is in deze de verlengde arm van justitie en had behoren te weten dat alle parketnummers Amsterdamse parketnummers waren. Ik heb uiteindelijk beroep ingesteld bij de griffie van de rechtbank Amsterdam. Ik kon volstaan met opgave van de parketnummers. (...)

De unit-directeur heeft in beroep zijn tegenover de beklagrechtter ingenomen standpunt als volgt toegelicht. Om beroep te kunnen aantekenen is nodig om op het spreekbriefje het parketnummer te vermelden en of het een vonnis is van de kantonrechtter of van de rechtbank. Het is mogelijk om met enkel het parketnummer beroep in te stellen, maar de bevolkingsadministratie is daar dan wel een half uur per zaak mee bezig. Voor één parketnummer willen ze die service nog wel verlenen. De bevolkingsadministratie mag van de gedetineerde hulp verwachten. Klager is door de bevolkingsadministratie gevraagd om nadere gegevens te verstrekken, te weten de datum van de uitspraak en of het een vonnis was van de kantonrechtter of van de rechtbank. Hij heeft daarop niet gereageerd.

Uit artikel 451a, eerste lid, Sv volgt dat een gedetineerde door middel van een schriftelijke verklaring, die hij doet toekomen aan het hoofd van de inrichting, rechtsmiddelen kan instellen.

Artikel 451a, tweede lid, Sv bepaalt dat het hoofd van de inrichting deze verklaring onverwijld inschrijft in een daarvoor bestemd register en deze vervolgens toezendt aan de griffie van het gerecht. Als dag waarop het rechtsmiddel is aangevend, geldt de dag van inschrijving van de verklaring in het register van de inrichting.

Artikel 451a Sv is ingesteld om gedetineerden, die voortvloeiend uit hun detentie beperkingen ondervinden voor wat betreft bewegingsvrijheid en de mogelijkheden om contacten te onderhouden, een extra mogelijkheid te bieden om rechtsmiddelen in te stellen, waarbij voorop staat dat de formaliteiten een niet te hoge drempel mogen vormen.

Klager heeft op de binnen de inrichting gebruikelijke wijze middels een zogenaamd spreekbriefje aan de bevolkingsadministratie verzocht om beroep in te stellen met betrekking tot zestien zaken. De parketnummers zijn door hem vermeld op het spreekbriefje. De beroepscommissie is van oordeel dat, nu artikel 451a Sv voorschrijft dat het hoofd van de inrichting onverwijld inschrijft in het register, het in strijd met de wet is dat dit niet is geschied en dat, indien de bevolkingsadministratie nadere vragen omtrent deze veroordelingen aan klager wenste te stellen zij dit terstond en niet schriftelijk na enkele dagen met het risico dat de beroepstermijn werd overschreden, had dienen te doen. Daarbij komt dat de bevolkingsadministratie de mogelijkheid had om aan de hand van het parketnummer alle van belang zijnde informatie in te winnen. Gelet op het bovenstaande zal de beroepscommissie de uitspraak van de beklagrechtter vernietigen, het beklag alsnog gegrond verklaren en aan klager een tegemoetkoming van € 25,- toekennen.

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep gegrond, vernietigt de uitspraak van de beklagrechtster en verklaart het beklag alsnog gegrond.

Zij bepaalt dat aan klager een tegemoetkoming toekomt van € 25,-.

NOOT

In de hierboven afgedrukte uitspraak benadrukt de beroepscommissie dat met artikel 451a Sv is beoogd om gedetineerden de mogelijkheid te bieden om rechtsmiddelen in te stellen op een manier die recht doet aan hun situatie, aan welke situatie grote beperkingen in bewegingsvrijheid inherent zijn. Met die betrekkelijk laagdrempelige gelegenheid om een rechtsmiddel in te stellen strookt niet dat vanuit de inrichting allerlei belemmeringen worden opgeworpen die met zich meebrengen dat, hoewel de gedetineerde binnen de daarvoor geldende termijn van veertien dagen aan de inrichtingsfunctionarissen te kennen heeft gegeven hoger beroep te willen instellen, de appeltermijn verstrijkt. Anders gezegd, wie op (uiterlijk) de laatste dag van de appeltermijn tijdens kantooruren aan een inrichtingsfunctionaris meldt een rechtsmiddel te willen instellen, is op tijd. In deze zin oordeelt ook A-G Jörg in zijn conclusie voor HR 7 september 2004, *LJN AP2052*. Hij voegt daaraan toe dat deze regeling evengoed van openbare orde is, als die volgens welke de appeltermijn op de vijftiende dag is verstreken. Jörg vindt bijval van de Hoge Raad, die overweegt dat de gedetineerde verdachte een rechtsmiddel kan aanwenden door middel van een schriftelijke verklaring – waaraan verder geen vormvereisten zijn gesteld – die hij doet toekomen aan het hoofd van het gesticht. Daarmee strookt volgens de Hoge Raad niet het systeem waarbij de gedetineerde eerst een briefje moet invullen waarin hij het doel van het door hem aangevraagde gesprek, namelijk het instellen van hoger beroep, moet vermelden om vervolgens in de gelegen-

heid te worden gesteld een schriftelijke verklaring als bedoeld in art. 451a Sv op te stellen en te ondertekenen (vgl. ook HR 24 oktober 1995, *DD 96.073*).

De inrichting moet voor wat betreft het instellen van een rechtsmiddel worden aangemerkt als een “bijkantoor” van de griffie. Penitenciaire bezwaren mogen het functioneren van dat bijkantoor niet belemmeren. Anders gezegd, een model van de schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 451a, eerste lid, Sv moet op afroep voor de gedetineerde beschikbaar zijn. Door het spreekbriefje – door de beroepscommissie in de onderhavige zaak kennelijk opgevat als een schriftelijke verklaring in voormelde zin – in te vullen, daarop de parketnummers te vermelden van de zaken waarin de betrokkene een rechtsmiddel wenste in te stellen en een en ander tijdig aan de inrichtingsfunctionarissen te doen toekomen, heeft betrokkene de voorwaarden vervuld die worden gesteld aan het (doen) instellen van een rechtsmiddel. Vervolgens lag het op de weg van de directeur om te bewerkstelligen dat de verklaring eveneens tijdig in het register zou worden ingeschreven. Dit wordt niet anders door de omstandigheid dat het (niet één maar) zestien zaken betrof en dat zulks het nodige administratieve werk voor de inrichting met zich meebracht. Terecht stelt de beroepscommissie hier het belang van de in zijn vrijheid beperkte gedetineerde boven dat van de interne (administratieve) organisatie van de inrichting.

T. Kooijmans